

УКРАЇНСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ

сценарій виховного заходу,

проведеного у 2-А класі

Новгородівської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 7

вчителем початкових класів Смоляковою Людмилою Леонідівною

Клас святково прибраний рушниками, на передньому плані виставка робіт «Із бабусиної скриньки», тини, прядка, імпровізована хата. Всі діти одягнуті в національні костюми.

Ведуча Розвивайся, звеселяйся, моя рідна мово,
 У барвінки зодягайся, моє щире слово!
 Колосися житом в полі, піснею в оселі,
 Щоб зростали наші діти мудрі та веселі.
 Щоб на все життя з тобою ми запам'ятали,
 Як з колиски дорогої мовоньку кохали.

Дитина 1 У всьому світі – кожен зна –
 Є Батьківщина лиш одна.
 І в нас вона одна єдина-
 Це наша славна Україна.

Дитина 2 Не забувай Шевченків спів
 Про горду славу козаків,
 Не забувай, що ти дитина
 Землі, що зветься Україна.

Дитина 3 Дітвора ми українська,
 Хлопці та дівчата
 Хоч слабі у нас ще руки,
 та душа завзята.

Дитина 4 Бо козацького ми роду,
 Славних предків діти.
 В нашій школі всі вчимося
 Рідний край любити.

Ведуча В житті, для того, щоб сміливо рухатись вперед, неодмінно
 треба повертатись до минулого, бо без нього немає майбутнього.
 Ми вчимося на досвіді наших предків доброзичливості, вмінню
 спілкуватись, дбати один про одного, поважати ближнього. І
 сьогоднішня наша зустріч в цій світлиці - не випадковість. Разом
 з вами, мої любі діти і дорогі гості ми побуваємо на українських

вечорницях. З давніх-давен славилася наша Україна звичаєм, коли хлопці та дівчата збиралися в одній із хат на селі, співали, танцювали, жартували, варили вареники. Ця давня традиція позабута сьогодні. Ми хочемо повернути їй життя. Нехай оживе одна із сторінок молодості наших прабабусь.

(Виходять хлопчик і дівчинка з хлібом та сіллю на вишитому рушнику)

Лунає пісня «Зеленеє жито...» у їхньому виконанні.

Дівчинка Гостей дорогих ми вітаємо щиро,
Хлопчик Стрічаємо з хлібом, любов'ю і миром.
Дівчинка Українські вечорниці
починаєм перший раз.
Хлопчик Хай веселий сміх іскриться
в серці кожного із нас!

Дитина 5 На околиці села, як мовиться у казці
жив веселий дід Хома і баба Параска.

(З хати виходять діти-дід та баба.

Баба співає **пісню «Я козачка твоя...»**, дід **пританцьовує**)

Дитина 6 Біля хати у садку діти гомоніли,
малі розважалися, а старі раділи.
Дитина 7 Дід навчав гончарювати, на сопілці грати,
а бабуся-вишивати і пісні співати.
Дитина 8 А ще вони любили
гостей зустрічати,
пирогами та вареничками
радо пригощати.
Дитина 9 Тільки й чути у дворі
у часи дозвілля
скоромовки та казки,
загадки й прислів'я.

(На фоні спокійної **української мелодії** баба пряде, дід робить сопілку для дітей)

Дід -Щось добреньке з'їсти хочу.

Тільки що? Не знаю й сам.

Баба -Голови б ти не морочив.

Що зварила, те й подам!

Дід -Одно суп чи борщ, чи каша...

В животі від них бурчить!

Баба -Вередливий став ти, діду,

Що ж тобі іще зварить?

Дід -Знаєш , бабо, ти не сердься,

Я би з'їв собі оце

Каравай із борошенця

Та ще б вбить туди яйце...

Баба -От же клятий причепився,

хоч тікай із хати!

Де ж яєчко мені взяти?

Де його шукати?

Дід - Ти мені не репетуй!

А що сказав, те й приготуй!

Я ж до Ряби побіжу,

і яєчко попрошу!(виходить)

Баба (гукає до діда)- Та закрий же там хлівець!..

Дід - Баба в мене молодець!!!

(Баба місить тісто, дід палить люльку на лаві поруч)

Баба -Вже й вечір, а ні дівчат, а ні хлопців щось ще немає.(визирає у вікно)

Дід -А пам'ятаєш як раніше були молодими - цілу ніч гуляли б, тільки музика та пісні.

Баба - Скоро вже треті півні заспівають, а вечорниці ще й не починалися. Ні, діду, що не кажи, а світ перемінився.

(Чути гучний сміх, пісні, в двері хати стукають дівчата)

Дівчатка Пустіть до хати!

Баба Заходьте, голубоньки! Ласкаво просимо!

Дівчинка Добрий вечір вашій хаті!(вклоняються)

Уклін господині!

Ой веселі вечорниці

у нас в Україні!

Дівчинка Чули ми що в цій хаті нині будуть вечорниці.

Дід Добрий вечір, любі гості!

Просимо, просимо!

Ви заходьте в нашу хату,

Превелику, пребагату.

Від зірниці до зірниці

Хай лунають вечорниці!

Дівчинка Гей на наших вечорницях

Хто сумний – розвеселиться.

Співи, танці, небилиці,-

Гарні будуть вечорниці!

Дівчинка Стрічайте пирогами,

Смачними, масними.

Бо ми прийшли з піснями,

Піснями голосними!

(Дівчатка стають біля тину)

Дівчинка Ну ж бо заспіваємо

Аж усе, що тільки знаємо,

Поки підемо спати,

щоб раненько встати.

(Звучить пісня «Хлопці кучеряві не ходіть до нас...»)

1.Хлопці кучеряві

Не ходіть до нас,

Бо вже поламали

Браму й перелаз.

І не знає мати
Як вас відігнать.
Бо їй до світанку
Не дасте спать.

2.Не ходіть до ранку

Край мого села
Не туди стежина
ваша пролягла.
На усіх не стане
У нас теплих слів,
На усіх не буде
В мене гарбузів.

3.Хлопці кучеряві

Не ходіть до нас
Бо вже поламали
Браму й перелаз.
Як відчарувати,
Що мені робить?
Всіх вас поцілуєм,
Тільки не ходіть.

Баба -А де ж це наші хлопці? Ану, цить! Здається хтось у двері грюкає.

Піду, відчиню, бо й хату рознесуть!

(Дівчатка з визом біжать на свої місця, до хати заходять хлоп'ята)

Хлопці Добрий вечір всім, хто у цій хаті!

Дівчатка Здрастуйте! І вам не хворіти!

Хлопці - Йшли ми оце, йшли вулицею. Чуємо - дівчата співають, та й
вирішили зайти, привітатись, себе показати, на людей подивитись.

Хлопці - Пустіть до хати!

Дівчинка – Хто це там гукає?

Хлопець1– Пес рябий! Гав-гав!!!

Хлопець2– Бик крутолобий! Бе-е-е!!!

Хлопець3 – Ведмідь клишоногий! Р-р-р!!!

Хлопці (разом)- Пустіть до хати!!!

Дівчата (разом)- Не пустимо вас до хати,

Бо вас дуже багато!

Хлопці (разом, погрожують кулаками)- Пустіть , бо гірше буде!

Хлопець4 Дівчатонька, голуб'ятонька

Ми прийшли не битися,

Ми прийшли миритися.

І гостинці принесли,

І музиків привели.

Хлопець5 Ой, дівчатка-чарівниці,

Пустіть нас на вечорниці!

Баба - Ну що, дівчатка, пустимо?

Дівчатка - Та нехай вже заходять, як же без них?

(Хлопці заходять до хати, співають козацьку

пісню «Гей, шуми, зелений луже...»)

1.Гей, шуми, Великий луже,

Мати Хортиця, співай,

Запорожців плем'я дуже

Повернулось в рідний край.

Щоб не згасла наша слава,

Наша пісня і душа,

Земляки, вставайте в лави

Запорізького коша.

Приспів:

Наша мова солов'їна

Лине з нами у віки.

Доти буде Україна,

Поки будуть козаки.

2 То не вітер лине з поля

В придніпровській стороні,

То летить козацька воля
На буланому коні.
Сходить сонце, золотиться,
Мов козацька булава.
Ще не висохла криниця –
Запорізька Січ жива.

Вчитель -А напередодні сьогоднішнього вечора між хлопцями та дівчатками були такі розмови.

Хлопчик4 -В тебе очі, як чорниці,
Чи прийдеш на вечорниці?

Дівчинка 1 –Не прийду, бо каже ненька,
Я ще дуже молоденька.

Хлопчик 5 - В тебе очі, як марічки,
Чи не підем ми до річки?

Дівчинка 2 - Ні, не підем, каже ненька,
Я ще дуже молоденька.

Хлопчик 6 - В тебе очі - зорі неба,
Чи прислати сватів до тебе?

Дівчинка 3 Я не знаю, мій миленький,
Поспитай моєї неньки.

Хлопчик Гей, дівчата, зустрічайте,
Вареничками й пиріжечками нас пригощайте!

Дівчинка Ось вам пиріжечки, та тільки покажіть, що вмієте робити?

(Хлопці виконують танець «Повзунець»)

(Біля тинів стають кумоньки - батьки дітей)

Кума 1 – Вітаю тебе, кумонько!(цілуються) Як ся поживаєш?

Кума2 - Добридень тобі, як не жартуєш! Та нічого поживаю,пораюсь потихеньку!

Кума 1 – Чула я, що ти сьогодні пироги пекла, та ще й з яблучками!?

Кума 2 – Ну пекла, то й що? Тільки поїли вже – у мене ж родина велика і тебе пригостити немає чим. Та такі ж смачненькі були!

Кума 1 – Ой, брешеш! Мабуть не дуже і смачні!

Кума 2 – Та хай тобі грець! Всі в селі знають, що у мене що пироги, що вареники - пальчики облизати можна.

Кума 1 - Та й не правда. Це мої вареники на селі – найсмачніші! Такі, що за Вуха від миски не відтягнеш!

Кума 2 – Ні, це мої їдять, що аж за вухами тріщить!

Кума 1 – А цур тобі!

Кума 2 – Що? Ти мені погрожувати?

Кума 1 – А ти задиратись? Ось я тобі зараз!

(виходить третя кума-матуся дитини)

Кума 3 – Що за галас? Кумасі, ви чи показалися? Чого ото сваритись? Що не поділили?

Кума 1 – Вона каже, що у мене гидкі вареники!

Кума 2 - А вона хвалиться, що її вареники - кращі на селі!

Кума 3 – Ой не сваріться, бо вже небу жарко! Зараз скажу все по правді.

Ти, кума, не ображайся, але у тебе вареники солонкуваті, а у тебе, кумонько, вони занадто солодкі.

Кума 1 – А найсмачніші тоді у кого ж?

Кума 3 – Як у кого? Та у мене ж звичайно! Хіба ви не знали?

Кума 2 – Он дивіться, кум із шинку іде, у нього зараз і попитаємо, хто ж краща господиня.

Кум - Що це ви тут розкричалися, майже не б'єтесь?

Кума 1 – Ану, скажи, куме, нам по правді, чиї вареники найсмачніші на селі?

Кум - А дайте спочатку спробую!

(Жінки пригощають чоловіка своїми варениками у горщиках)

Кума 1 – Ось мої – з вишеньками.

Кума 2 – Та відійди вже. А ось – мої з сиром, пригощайся, куме!

Кума 3 – Та куди там, задаваки! Спробуй, куме, краще мої, з картопелькою.

Жінки всі разом – Ну скажи, у кого найкращі варенички?

Кум (гладить пузо, бо наївся)- У кого, у кого? У моєї дружини, Марічки! Ось у кого! Вона галасу не здіймає і не вихваляється, вареники варить і

дітей вчить їх ліпити. А ви так можете?

Жінки всі разом – А чого ж ні? Ось зараз!

Лунає пісня-інсценізація «А мій милий вареничків хоче»

у виконанні дорослих + шумовий оркестр

Хлопець В кожній хаті в Україні

Вареники варять нині.

Це вареники знаменні,

Як їх родичі – пельмені.

І великі, непогані,

Вареники у сметані!

(Гра – змагання «Ліпимо варенички», жінки допомагають дітям, потім частують діток своїми варениками)

Баба Вареники, мої великомученики!

Велику муку терпіли,

В гарячій воді кипіли.

Сиром були понапихані,

Маслом очі позаливані,

Як є сметана, то вмочайте,

А як нема – вибачайте!

Дід Вас чекають у макітрі

Вареники дуже ситні.

Білолиці, круглолиці,

Із добірної пшениці.

(Дорослі і господарі частують діток варениками)

Дівчинка А заграйте-но, музики,

В мене гарні черевики.

Починайте скоріш грати,

Бо хочеться танцювати!

(Виконується танець «Гопак»)

Кума А нещодавно у нас у селі така пригода сталася. Любив один парубок пирогів попоїсти. Дивіться, що з цього сталося.

(Діти співають і інсценізують пісню «Із сиром пироги», дівчинка пригощає всіх присутніх пиріжками)

1. Служив козак у війську

Мав років 23,

Любив одну дівчину

І з сиром пироги.

П-в: Ой чули, чули, люди

Ой чули, чули, ви

Любив одну дівчину

І з сиром пироги.

2. Чи з сиром чи без сиру

Чи з житньої муки,

Чи теплі чи холодні,

Аби лиш пироги.

3. Ішов він раз по стежі

Ранкової пори

І стрінув дівчиноньку,

Що несла пироги.

4. Дівча моє хороше

Чи знаєш мої сни,

Що я тебе кохаю

І з сиром пироги.

5. Дівчина як почула

Козацькі мрії-сни

Відразу запросила

На свіжі пироги.

6. І як вони діждались

щасливої пори

-Я, бач, його цілую,

А він їсть пироги.

7. Та раптом із-за лісу

Взялися вороги
Козак із переляку
Сховався в бур'яни.

8. А то були мисливці

Ніякі вороги.

Взяли собі дівчину.

І з сиром пироги.

9. Козак гірко заплакав

-О, люті вороги,

Візьміть собі дівчину.

Віддайте пироги.

П-в Ой чули, чули, люди,

Ой чули, чули ви,

Ніколи не міняйте

Любов на пироги.

Хлопець - Щось ми хлопці засиділись. Добре підкріпились. А чи не час пограти?

(Гра для хлопців «Козаки, по конях!»)

Гра для дівчат «Ганнусина стрічка»)

(До хати заходить бабуса – ворожка(матуся дитини))

Ворожка - Дорий вечір вашій хаті. Та йду оце по вулиці, чую, десь гомонять.

От і зайшла погрітися. Чи пустите бабусю до хати?

Баба-господиня – Проходьте, ласкаво просимо. Ми дуже раді гостям.

Ворожка - А ви мене впізнали, діти? Та я ж ворожка Степанида. Долю передбачаю, можу приворожити, причарувати.

(Дівчатка зацікавлені, підходять ближче)

Дівчатка - Бабусю, розкажіть, яка наша доля?

Ворожка - Зараз, зараз, мої хороші, розповім вам про майбутнє. Тільки зілля приготую.

(ставить горщик) Покладу чар-зілля, одолій-траву, жаб'ячі лапки, любисток, дурман- траву.(шепоче, плює, підпалює свічку, з горщика

виходить дим).

Начарую, наворожу, все, що буде з вами розкажу. (пильно вдивляється в дим, примовляє)

Ой будете ви здорові, дружні та завзяті, а слухняні ж які! А які ж ви будете красені та красуні - хлопці – вусаті, дівчата – косаті, чорноброві, білолиці, рум'янощокі. А яке веселе та цікаве життя на вас чекає! Де тільки не побуваєте? І на катку, і у басейні, і в зоопарку, і в цирку. Бачу, що вчитися будете добре, школу

закінчите з 3 бронзовими, 10 срібними і 15 золотими медалями.

Будете радувати своїх рідних, школу прославляти. Все у вас буде дуже добре!

Хлопці - А як же наші батьки? Що з ними буде?

Ворожка - У батьків ваших виростуть розумні, здорові і талановиті дітки. А ще...

(підходить до батьків, передбачує долю кожного з них)

- на цьому тижні купиш собі чарівну сукню;
- бути тобі бабусею рівно через 12 років;
- гуляти тобі через місяць на весіллі, свахою будеш;
- а твій чоловік 1 квітня пошуткує і буде тобі на Новий рік подарунок – трійню народиш;
- зустрінеш ти свою долю - коханого чоловіка-полковника;
- буде у тебе скоро рідкокристалічний телевізор о-о-ось який;
- відкриєш рахунок у швейцарському банку;
- відпочивати тобі на Канарських островах;
- через місяць стоятиме у гаражі новісінький мерседес;
- любиш солоденьке – буде тобі сьогодні торт, чоловік спече у магазині;
- вчора курку їв, живіт у тебе болить. Посмокчи жаб'ячу лапку, до ранку попустить;
- буде вдома сьогодні весела вечерея в колі родини.

Ворожка - Чи слухаєтеся, ви діти, своїх батьків?

Молодці. А як не будете слухатись, то буде з вами те, що й з

Орисею.

(Діти виконують танець «Орися»)

Ворожка - Які молодці! Дивлюсь на вас і радію, веселі, рухливі... А край села живе гарненька, чепурненька дівчина, а чоловік старий, з хати ні на крок не пускає.

(Дует виконує пісню «Ой, під вишнею»)

1. Ой під вишнею

Під черешнею

Стояв старий з молодію

Як із ягідкою.

2. І просилася,

І молилася:

Пусти ж мене,

старий діду,

на вулицю погулять.

3. Я і сам не піду

І тебе не пущу

Бо ти ж мене старенького

Та й покинеш на біду.

4. Куплю тобі хатку,

та ще сіножатку.

І ставок, і млинок,

І вишневенький садок.

5. Ой ти старий дідуган,

Ти зігнувся, як дуга.

А я молоденька,

Гуляти раденька.

Ворожка - Була і я колись молоденька, довгі коси мала, не те, що зараз. А ви коси заплітати можете?

(Гра «Плетемо коси» діти з матусями заплітають паралонові коси)

Ворожка - Та піду вже, бо засиділась я тут з вами. Дякую за гостинність.

Дівчинка - Давайте далі веселитись.

Вчитель - На вечорницях ніяк не можна було обійтись без пустощів і жартів. Зустрічаємо наших жартівників!

(діти виходять, розказують і показують свої **сценки**)

1. - Чому це ти подряпаний? –

Ілля Сашка пита.

-Бо я учора ввечері

Купав свого кота.

А я от не подряпаний,

Хоч теж купав свого.

Еге, ти ж не викручував

І не сушив його

2. Ох і хитрий в мене зуб,

Бо не хоче їсти суп.

Хоче меду, хоче грушку,

Та ще з часничком пампушку.

А як ще дасте сметану-

Враз боліти перестане.

3.– Матусю, знаєте яка у нас okazія сталась?

-Яка ж, синку?

-Та у горщик з молоком миша впала!

-Ну а ти? Витяг мишу?

-Ні, я туди ще й кота кинув. Хай ту кляту мишу з'їсть!

4. – У вас зуби є, дідусю?-

Внук малий питає.

Дід журливо посміхнувся:

Вже давно немає.

З тої миті хлопчєня

Зраділо без краю,-

- Тоді пряник потримайте,

А я пострибаю!

5. – Татусю, подаруй мені на День народження барабан.

- Е,ні ! Боюся ти будеш мені заважати!

- Та не бійся! Я буду грати тільки тоді, коли ти спатимеш!

6. – Як у тебе лоб розпух,-

каже Гнат Федоту.

-Єрунда. Це в мене, брат,

гуля від компоту.

–Вперше чую, щоб були

від компоту гулі.

-Та на мене він летів,

будучи в каструлі!

7. Кажуть люди, що у жаби

хитрість є така:

заховається в травиці,

випхне язика.

А метелик тільки

сяде на її язик,

хитра жаба цап зубами,

і метелик зник.

Байка вся, але до цього

думка в мене є:

хто язик великий має,

той не пропаде!

8. Забіг увечері до хати

знадвору збуджений Юрко.

У матері почав питати

- Хто старший? Я чи кіт Мурко?

- Звичайно ти, - говорить мама.

А як же так, скажи мені, -

малий ніяк не дійде тями.

Мурко вусатий, а я – ні?!

Ведуча - Чудово повеселили, розсмішили, настрій підняли. А тепер давайте влаштуємо **Бій скоромовців.**

(діти в парах одягають боксерські рукавички і змагаються , хто швидше промовить скоромовку)

* Хитру сороку спіймати морока,
а на сорок сорок - сорок морок.

* Бурі бобри брід перебрели,
Забули бобри забрати торби.

(Пісня «По дорозі жук...»)

Ведуча -На вечорницях хлопці та дівчата вправлялися у кмітливості. То ж зустрічайте нашу гостю разом з друзями. Вони підготували для вас цікаві загадки.

(виставляється ширма для лялькового театру, з'являється лялька Бабуся

Ягуся загадки загадуся з друзями,
за кожную відгадку ляльки вручають дітям цукерки)

Загадки від Бабусі Ягусі

Бабуся-Ягуся * Біля нашої бабусі
сидить дід у кожусі,
проти печі гріється,
без водиці миється.(кіт)

Котик-Воркотик Всі його люблять,
всі його чекають –
а хто на нього гляне,-
кожен скривиться. (сонце)

Лисичка-Сестричка Ніг немає, а ходжу,
рота немає, а скажу,
коли лягати спати,
коли треба вставати. (годинник)

Маринка-Веселинка Є у мене помічник
справжнє диво, чарівник.

Тільки кнопку натискаю,
і говорить він , і грає.
Де що робиться, все знає,
і мені розповідає.
І розкаже, і покаже.
Як він зветься, хто нам скаже?(телевізор)

Козачок-мудрячок Сильніша сонця
Слабша вітру,
ніг немає, а іде,
очей немає, а плаче. (хмара)

(Гра «Ти біжи, веселий бубон, швидко-швидко по руках,
той, кому дістався бубон затанцює зараз нам.»)

Ведуча - Так непомітно й ніч підкралася до нашого віконечка, до нашої
світлиці. Повеселилися на славу. Довго ще будемо згадувати
добрим словом наші вечорниці. Давайте прощатися з нашими
гостинними господарем та господинею.

Діти по черзі Хай повниться щастям, добром ваша хата,
Щоб були здорові,
Щоб були багаті.

(вклоняються господарям)

Дід Бувайте щасливі, бувайте здорові!

Баба Спасибі за ласку, за теплеє слово!

Діти по черзі Будемо жити, землю любити,
Як з давнини повелося,
Щоб наша доля нас не цуралась,
Щоб краще в світі жилося!!!

(Лунає пісня «І в вас, і в нас хай буде гаразд...»)

Література

1. Пігович М.В «Позакласні заходи. 1-4 класи. – Тернопіль: Мандрівець, 2006.
2. Березовський І. Українські народні загадки / Загадки. – Київ, 2000
3. Красоткіна Н.Г. «Виховні заходи. 1-4 класи. Тернопіль: Мандрівець, 2007.
4. Вірші та пісні з журналів «Розкажіть онуку», «Дошкільне виховання», «Початкове навчання та виховання», «Позакласний час»
5. горіхова скриня. Українські народні ігри. Для дошкільного та молодшого шк..віку. Упорядник В.Пена.-Київ: Веселка, 1993
6. Богуш А.М. Етичні бесіди у початкових класах. – Київ, 1998
7. Рудич О.В. Уроки етики в початкових класах. – Тернопіль: Мандрівець, 2006.